

Ondernemerschap in het hoger onderwijs

Martijn Priem en Arjen van Klink

 HOGESCHOOL ROTTERDAM

In het (hoger) onderwijs is steeds meer aandacht voor ondernemerschap. Enerzijds om een bijdrage te leveren aan economische groei, anderzijds als instrument voor de persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid van studenten. In dit artikel bespreken we enkele achtergronden bij ondernemerschapsonderwijs en gaan we in op enkele initiatieven bij Hogeschool Rotterdam.

Arjen van Klink

Er is onderscheid te maken tussen twee benaderingen van ondernemerschap, namelijk 'nauw' en 'breed'. De nauwe definitie is gericht op het starten van een onderneming. De brede definitie gaat over ondernemend handelen; de nadruk ligt op persoonlijke ontwikkeling, creativiteit, actiegerichtheid en zelfredzaamheid. Vanuit deze definitie is ondernemerschap een competentie, gericht op het creëren van waarde voor en interactie met anderen. Ondernemerschapsonderwijs vanuit de bredere definitie krijgt steeds meer aandacht, omdat het studenten beter kan voorbereiden op een arbeidsmarkt die flexibel, complex en onzeker is.

Over de vraag wat de beste manier is om ondernemerschap te ontwikkelen zijn de meningen verdeeld. Ondernemerschapsonderwijs kent een onderscheid tussen onderwijs 'over', 'voor' en 'door' ondernemerschap. In onderwijs 'over' ondernemerschap ligt de nadruk op het overbrengen van kennis, theorieën en modellen die ondernemerschap verklaren. Kenmerkend voor onderwijs 'door' ondernemerschap zijn activerende werkvormen en ervaringsgericht leren, waarbij studenten het ondernemende proces zelf doormaken. Onderwijs 'voor' ondernemerschap is een combinatie van de twee vormen en meer beroepsgericht.

Ondertiggend is er een verschil tussen docentgestuurd (traditioneel) en studentgestuurd (progressief) onderwijs. Terwijl in traditionele programma's

het proces en het resultaat vastliggen, zijn meer progressieve cursussen 'open'. Bij projecten waar studenten met innovatie bezig zijn, is het immers niet mogelijk om op voorhand te bepalen wat het resultaat is. Dit vraagt van het onderwijs ruimte voor risico nemen en fouten maken. Bij progressieve vormen van onderwijs komen 'wicked problems' aan de orde. Deze vraagstukken vragen om participatie met burgers, bedrijven en overheden. Daarom ontstaan er platforms, zoals living labs, waar actoren elkaar tegen komen en waar studenten leren door te helpen innoveren.

Bij Hogeschool Rotterdam krijgt ondernemerschap steeds meer aandacht. Niet dat het in alle curricula expliciet aan de orde komt, maar wel dat studenten die dat willen diverse mogelijkheden hebben om ondernemend bezig te zijn en zelfs te werken aan hun eigen onderneming in 'schooltijd'. We noemen enkele activiteiten:

- De bacheloropleiding Ondernemerschap & Retail Management leidt op tot ondernemer ('entrepreneur') of ondernemende manager ('intrapreneur'). De nadruk ligt op commerciële kennis en kunde.
- In het Honoursprogramma is er aandacht voor ondernemerschap door middel van het competentieprofiel dat ondernemende competenties bevat, zoals proactief handelen en nieuwsgierig zijn, kritisch onderzoeken en al doende leren en kennis creëren.

- Tijdens een drietal minors gaan studenten aan de slag met drie typen vraagstukken van ondernemers: (1) kansen die nog niet zijn omgezet in een oplossing ([Creative Concepts Into Business](#)), (2) oplossingen die nog geen markt kennen ([Turning Innovation Into Business](#)) en (3) stagnatie van business ([Turning Business Into Innovation](#)).
- Sinds 2020 heeft Hogeschool Rotterdam een [Startup Academy](#), een programma waarin studenten uit alle opleidingen tijdens hun studie aan hun eigen onderneming kunnen werken. Er worden diverse trainingen aangeboden en de studenten krijgen individuele begeleiding.
- In 2021 is op initiatief van Hogeschool Rotterdam en het Erasmus Centre for Entrepreneurship het [O2LAB Hub Rotterdam](#) gestart. Dit is een platform over ondernemerschapsonderwijs voor mbo, hbo en wo met activiteiten voor studenten en docenten, zoals Start It Up Bootcamps en Innovatie Challenges met bedrijven.
- Vanaf september 2021 wordt samen met enkele maakbedrijven en de gemeente Schiedam het Living Lab Schiedistrict gestart, waar studenten, ondernemers en onderzoekers samen aan projecten werken. Het doel is niet alleen om studenten een uitdagende leeromgeving te bieden, maar ook om de bedrijven in hun ontwikkeling verder te helpen.

Naast deze initiatieven is het onderzoek van Hogeschool Rotterdam gericht op het verbeteren van ondernemerschap. Bij het [Kenniscentrum Business Innovation](#) kijken we samen met ondernemers in het mkb naar vragen zoals hoe ondernemingen data beter kunnen benutten en hoe ondernemers circulaire verdienmodellen kunnen ontwikkelen.

Ondernemerschap in het hoger onderwijs is niet alleen van belang om studenten daadwerkelijk zelf te laten ondernemen, maar ook om nieuwe vaardigheden te leren. Dat is interessant en belangrijk voor studenten én ook voor werknemers en werkgevers, want ook zij zullen op zoek moeten naar nieuwe kennis en kunde om de uitdagingen van vandaag en morgen aan te kunnen. Samenwerken met studenten (en docenten en onderzoekers) is een interessante kans om samen te leren en te innoveren. ■

Dit artikel is geschreven op basis van de resultaten van de [European Entrepreneurship Training Community](#), een project in samenwerking met partners van hogescholen en universiteiten uit Letland, Finland en het Verenigd Koninkrijk. Zie de onderstaande [video](#) voor een korte uitleg over ondernemerschapsonderwijs

Martijn Priem

←
Bekijk hier de kennisclip